

A Plane Falls in Barendrecht

By Hans Ondorwater

Translated by Michael van den Broek

“Wait. Let’s see what is going on,” said Staff Sgt. Darrell Waas. He stared curiously at the British farmer who was using two ferrets to catch rabbits. This form of hunting was illegal in the USA. The ferrets, one shiny black and the other light brown with black stripes around its head, were beautiful. Together with his friends, Staff Sgt. Leo Coyle, Jr.; Staff Sgt. Raymond G. Theisen, and Sgt. Okla Elmer Edgell, Staff Sgt. Waas watched the farmer try to hunt his meal with the ferrets.

The four Americans were on their way back from three day’s leave in London. The four had traveled from Bungay to London and back by train. The sky was quickly turning dark. The group, after speaking with the farmer, hurried back to their barracks.

Once they arrived in the barracks, the group hurried to the announcement board in the hallway. They looked at a large piece of paper with the words “Flight Schedule.” Next to their names they saw, “Bombing Germany.” The next day would be the four Americans’ turn.

Before a mission to Germany, most went to bed early. But the men went to visit Sgt. Dan Stockwell first. A few days earlier, Stockwell had been injured on a bombing mission to Germany and was in the Bungay hospital. Like many before him, Stockwell had attempted to finish his required number of missions as early as possible so that he could return to the States.

The group was looking for a gunner to take on their mission, since Stockwell had been injured on his last mission he couldn’t join the group. It was not hard to find a replacement gunner because everyone was anxious to go home early. They decided to take a gunner from another crew for the next day’s mission.

Meanwhile, it was business as usual in the town of Barendrecht. After five years of war, the people were accustomed to the gray, dark uniforms. Flowers grew in beautiful colors --- the dark, gray uniforms did not influence spring.

The Allied forces had penetrated far into Holland. Brabant, Zeeland, and Limburg were free. The Polish troops were pulling north through the Achterhoek. The Germans were in power only in the west. In different places in Barendrecht, it was apparent the Germans were still willing to fight. Despite the knowledge their regime had seen its best period, the Germans still maintained reinforcements and acquired supplies from where they could.

At 2:30 AM in Bungay, the pilots and their crew woke up. In the darkness, Edgell saw the time on a watch he had borrowed from Lt. Beebe. This was the normal time a crew started when there was a mission over Germany.

The weather outside was humid and foggy; typical British weather. On Darrell Waas's call, the crew took their bicycles, which they had purchased in Norwich a few weeks earlier, to the building where the crew would be briefed. After the briefing, they ate breakfast. As they ate, they talked of their chances, and which gunners would be on their sortie.

Sgt. Normand Durette was called on near 5:00 AM by the guards. They told Sgt. Durette he would have an extra sortie. Durette wasn't going to complain. If he reached the magic number of 30 sorties above enemy territory, he would receive a ticket back to the US.

Durette washed himself while the crew of the B-24 Liberator 42-94941 put on their flight suits. Waas suggested they leave their dogtags behind. The rest of the flight crew refused and Waas, who was the only one to leave his behind, placed the tags on the edge of the closet. Fully dressed and armed, the crew stepped into the trucks that would take them to their aircraft.

When they arrived at the B-24 'Pin Up Girl,' the pilot, Lt. Robert Lajoie, noticed his promised gunner wasn't there. The truck driver told Lajoie another truck would bring the spare gunner. While the engines of the aircraft were warming up, the next truck arrived with the promised gunner. Durette, the gunner, left the truck and stepped into the aircraft. Through the intercom, Durette checked in with his aircraft commander. Although Lajoie felt that his crew was incomplete, he had to continue with the mission's starting procedures.

Once in the aircraft the crew received their different tasks. The situation was disorderly. Because Durette was the fuselage gunner, the original gunner, Raymond Theisen, had to take the place of the ball gunner. Waas was the first engineer and dome gunner for the sortie. Edgell took his spot in the small tail gunner place and was also assigned the task of assisting Waas with the mechanics. Because the crew was missing their nose gunner, left and right fuselage gunner, and a bomb aimer, the 'Pin Up Girl' had to rely on other aircraft in the formation.

The high commander gave the Liberator a crew of eight instead of the normal eleven. The commander, believing that the Germans had no more airworthy fighters, saw no danger in having open slots. The commander believed the war was coming to an end.

When they cleared the aircraft for take off, the Liberators started their journey over the North Sea with the engines roaring.

The day was April 5, 1945, and everything went wrong for the crew of the 'Pin Up Girl.' The aircraft was an older version of the Liberator. Most of the crew thought the aircraft should have been phased out.

Once the plane was airborne, the crew found the radio compass wasn't functioning properly. The crew had reported the compass faulty during their last sortie. Over the North Sea, the gunners ran their tests and found one of the tail guns and one side of the fuselage guns were jamming after some short bursts of fire. In his small space, Edgell tried to repair his .50 but he met with little success.

Through the intercom, Edgell tried to contact other crew members but found the intercom worked only intermittently. From the broken conversation he held with the pilot, Edgell realized the plane had limited navigation equipment.

Meanwhile, at the headquarters in England, it had been decided that the current weather conditions made attacking Germany impossible. The crews were given the order to retreat and lose their bomb over the North Sea. By ridding their bombs, the aircraft would reduce the risk of accident.

In a huge turn over the North Sea, Lajoie tried to return to England. During this turn, the 'Pin Up Girl's' crew flew over the occupied western portion of Holland. Lajoie and Beebe noticed two of their engines were not giving enough thrust to maintain

altitude. The pilot followed the formation of B17s that were flying to the west. This maneuver helped to protect the aircraft. But the 'Pin Up Girl' lost her power and was unable to keep up with the other bombers. All alone, the Liberator carried on. Finally, the 'Pin Up Girl' broke through the cloud deck at 1000 feet.

Flying southwest, the pilots could see Rotterdam and the farmland beyond. For a moment, Edgell thought they were above England; all the ponds were from heavy rainfall. But Edgell was quickly awakened from this hope by the unpleasant sounds of triple A. There were stripes of fire shooting all over; big impacts were heard from the fuselage. Holes appeared in the wings. The German triple A was shooting, and shooting well.

Edgell heard through the intercom the plane was heavily damaged. A fire had started in the bomb bay. Edgell and Durette's way to the front had been cut off. From his gunner position, Edgell could see the Germans shooting at the B-24. Edgell could see the Germans' triple A position between civilian homes. Edgell, however, was afraid to return fire for fear of hitting innocent people. The Germans had covered their other position in farmland so well that it looked as if the shots were coming out of the ground.

Edgell decided to fire his gun and Lajoie pulled up on the nose of the burning B24. All the impacts from the gun hit in front of the Germans, into the soft ground. Lajoie and Beebe desperately tried to control the aircraft. From his position, Edgell clearly saw that the aircraft's tail had been hit by the Germans' fire. Durette also saw that there was not much hope left. Lajoie, through the intermittently working intercom, gave the command to bailout.

While Edgell tried to get out of his small gunner position, he saw Darrell Waas jumping out of the aircraft. He saw Darrell's chute wrap around the left tail rudder. Darrell spun around helplessly. Suddenly, the chute ripped and Darrell went down. As Edgell picked up a chute, he realized that it had been taken apart by bullets; it was unusable.

A huge impact threw Edgell through the aircraft like a ball. When he tried to get up, Edgell felt another force throw him back. A heavy pain in his chest made him dizzy. Edgell immediately realized he was trapped inside the aircraft. Edgell, crawling on hands

and knees, saw that Durette had left the aircraft through the escape hatch. Edgell made his way to the front of the aircraft where spare chutes were located. The thick smoke, however, stopped him from getting to the front. He decided to return to his tail position.

Suddenly, another big blow shook the aircraft. Edgell saw the fire coming his way and realized that he would not safely leave the aircraft. (In 1981 during his visit to Barendrecht, Edgell learned that the last blow was from Lajoie, whose body hit the tail while jumping out of the aircraft.) Edgell knew that there was still a pilot in the aircraft, however, since the Liberator was not diving. Later, he realized that Beebe stayed with the aircraft to attempt to make a normal emergency landing. Meanwhile, Edgell assumed the crash position and prepared for the worst. In a letter dated June 6, 1978, he recalled:

They say that during those moments your whole life flashes by. This is true. I wasn't scared, actually I felt lonely. In that loneliness I saw my parents, friends and moments from the past flash by like a movie. I was playing with friends. I saw myself graduating high school and wondered why I did it in three years and not the normal four. I felt great anger when I figured out that the Germans were still shooting at the aircraft, while flying at 100 feet above the ground. Then I felt a great pain in my side and my leg was getting warm and moist. Then I saw the flesh of my leg coming out of my flying suit. This meant dying.

Then Edgell felt a big shock that threw him around the aircraft again. Everything around him was spinning. Through a huge hole in the aircraft, Edgell was thrown out. He hit the ground with so much force that he blacked out. When he regained consciousness he saw bright colors and heard the sound of flames. For the first time in his life, Edgell saw the flowers people used to talk about. "I never knew that this was my way of seeing the tulips," he remembered in a later letter.

It became clear to Okla Edgell that he had survived the crash. His neck hurt and his head was resting on something very hard. It seemed that the tail wheel had come off during the crash and Edgell was using it as a cushion. Above the growing tulips he saw flames.

Okla Edgell was in occupied Holland. Some ten meters next to Edgell was Beebe. The heroic second pilot was wounded and lying on the ground. Before he crawled to Beebe, Edgell looked to where the aircraft had landed. It had crashed close to a big house called 'villa Blijdorp.' The aircraft was flat on its belly in the tulip field, half

buried in the ground. In several places there were holes in the fuselage. The middle of 'Pin Up Girl' was black from the flames.

While he crawled toward Beebe, Edgell could see that the Germans were forming a ring around the site of the crash. Beebe, heavily bleeding, was sitting close to the tail of the aircraft. Edgell tried to cheer the pilot up by saying, "You better start practicing landings, because this was ugly." Beebe smiled and told Edgell that Hill had also survived the crash. Hill was on the opposite side of the Liberator at the nose section. Edgell asked Beebe if the owner of the tulip field would be upset because of the damage to the field.

Beebe then said that Lajoie, Waas and Coyle probably jumped. (Leo Coyle was thrown out of the aircraft during the crash. His leg was amputated instantly. He died in a ditch close to Blijdorp.) Edgell said he had seen Theisen's dead body in the fuselage. They didn't know where Durette was, but they would later see him in the Zuider hospital.

K. Groeneweg, town clerk at the Dorpstraat municipal hall, was behind the desk when he heard the triple A's loud bang. Later, a large bomber aircraft screamed low over Barendrecht. Groeneweg hurried to the municipal hall's watch post. From there, he witnessed the aircraft crash in the farmland close to Villa Blijdorp on the Voordijk.

Sgt. Hogenbirk, a member of the constabulary, saw the Liberator crash. He and Sgt van der Lubbe quickly bicycled to the site of the crash. A big cloud of black smoke was forming. Large pieces of the wreckage were everywhere. The fuselage was still burning. Around the wreck, there was a ring of German soldiers. They were preventing the police from accessing the site.

Ammunition and bombs were scattered around the farmland. Hoge birk saw clearly the bodies of the crew around the wreck. He shivered. A German officer forbade Hoge birk to help or check the condition of the crew. "Zu gefarlich," the German says. It was a while before the aircraft's crew was taken away.

After he jumped from the burning Liberator, Durette fell over the polder land. While hanging on his chute, Durette saw one of the engines come off the Liberator. Shortly, the aircraft made impact with the wet ground. A second later, Durette hit the ground and was pulled 25 meters by his chute. For a few moments, he sat motionless. He then loosened the chute and thought that, perhaps, he had landed in England. When he saw a black car with gray uniformed guards approach, it soon became clear he was in enemy territory.

Four Germans under the command of an officer walked toward Durette with their guns trained on him. The soldier commanded Durette to place his hands on his neck and approach slowly. Durette complied. The soldiers escorted Sgt Durette to the car. Durette was ordered to the side screen of the car; he was not allowed to sit inside the car. While he stood with his hands at his neck, the soldiers drove to Barendrecht. Hill, Edgell and Beebe were unaware of Durette's situation.

Edgell attempted to carry Beebe away from the wreck. He was too weakened by his wounds and any movement made him cry out for help. Edgell decided to approach the Germans for assistance. Okla tried to get up and walk towards the Germans. He also signaled with his hands for the soldiers to come near. Finally, one of the soldiers approached Edgell. The soldier signaled Edgell to hand over his weapon. The American carefully took off his gun and handed it to the German. The soldier attempted unsuccessfully to safe the weapon.

Edgell, unthinkingly, tried to help the soldier and stuck his hand toward the Browning (gun). The German jumped back, as if stung by a wasp. Edgell shook his head and, as friendly as possible, handed the German some cigarettes. The soldier shouted something to his friends. More of the Germans come closer. They approach the aircraft in small groups after speaking amongst themselves. Carefully, the soldiers lifted Beebe and carried him and Hill away from the wreck.

The three Americans were taken to the villa and put on the floor. Beebe, in great pain, asked Edgell for a cigarette (but Edgell had given them earlier to the German). The German soldier noticed and lit a cigarette. He leaned over and kneeled next to Beebe.

As he handed Beebe the cigarette, the soldier said, "Okay, okay." Moments later, the Germans brought in the bodies of Waas, Coyle and Theisen.

Later, a truck entered the villa's yard. The three survivors were put on to the truck. Hill moaned at every bump in the road. He thought he might have broken his back. Beebe said, "Take it easy, everything is going to be fine." Later, Beebe passed out.

Soon, night fell in Barendrecht. K. Groeneweg received an order from mayor Brunsveld to take the three bodies away from Blijdorp. Groeneweg had to be sure the bodies received a proper burial at the Algemene Begraafplaats. Groeneweg was annoyed by the treatment of the dead by the Germans. They traveled from Voordijk to the first Barendrechtsweg. Luckily, the Germans had stayed behind. At the graveyard, gravedigger H. Vonk and undertaker P. de Vries were present to help with the burial. The three bodies were carried to the graveyard chapel by stretcher. The men left and retrieved the body of Robert Lajoie on the Middeldijk. (Lt. Lajoie, the Liberator's pilot, had attempted to jump from the aircraft but because of low altitude, the chute did not have enough time to open.) The four dead bodies were then laid side by side in the chapel.

The next morning, a German officer with the help of Groeneweg attempted to identify the bodies. Three of the American bodies had their dog tags. They were Robert W. Lajoie, T43-44, 0-830622; Leo R. Coyle, T43-44, 3132137; and Raymond G. Theisen, T43-44, 37357305. It wasn't until 1978 that it was discovered the fourth body was Darrell Waas. He had been buried as an unknown pilot, with a note saying that he belonged to the same crew as the others.

The funeral took place on Saturday, April 7, 1945. Peters, a German army preacher, led the funeral service. The ortskommandant and twelve others attended the ceremony. The ortskommandant promised to get a priest by the following Monday, but that never happened. The four men rested in Barendrecht until February 1946 when a group of American soldiers transported them to Margrat.

The truck carrying the survivors arrived at the Zuider hospital. They were separated from each other and taken to doctors. It would take until 1978 before Edgell heard from Barendrecht that Beebe lives in Westford, Massachusetts.

In the hospital, German doctors examined Edgell. During the examination, a young German officer entered the room. He started screaming at Edgell. Edgell only stared at the soldier, who drew his gun and started to beat him. As the German attempted to hit Edgell again, an older German officer entered the room. He started yelling at the younger officer. The young soldier's face turned red, and, after the Hitler greeting, he left the room. The elderly man began talking to Edgell and said in perfect English, "I am so sorry, but this man is of the SS." After that incident, Edgell was treated perfectly.

The Germans put Edgell in a room with three wounded Germans. One of them had a bayonet wound in the chest and a broken jaw. It was clear this wound had been inflicted with the butt of a gun. The wounded man told Edgell that he was wounded during a battle with Canadians in Brabant. Nearly every day, a certain wounded German came to Edgell's room to speak with him. The man spoke fluent English and continually reminded others that he was Austrian, not German. The man told Edgell he was wounded while launching V-1's in the Haagse forest. The Austrian showed Edgell the burn marks all over his body. He also told Edgell that he hoped for a quick American victory. The Austrian hoped to move to America after the war ended.

Every day Edgell spent in the hospital was beneficial. The German doctors removed a grenade shell from his hip. The doctor told Edgell he had never seen a man with so much luck. As he spoke, the doctor pointed his clasped hands upward to show where he believed the luck originated. The doctor told Edgell he would recover, but continue to have pain in his hip for a long time.

On Friday, April 6, the Germans transported Durette from Barendrecht to Rotterdam. After waiting half an hour in the hallway, Durette was called into a room occupied by a German behind the desk. In French, the officer told Durette to sit down. Durette complied. Another German officer in the room yelled at Durette for failing to give a proper military greeting. Durette complied, once again. The officers commanded

Durette to empty his pockets and disrobe. One of the Germans took Durette's belongings that consisted of a watch, wallet, and survival pack.

The officers questioned Durette as to his mission's target. Durette refused to answer the question, but gave them his name, rank, and serial number. A German officer told Durette several people from his crew had died and showed him Lajoie's dog tags. The officers told Durette he was extremely lucky, and that Lajoie crashed with an unopened chute.

The Germans allowed Durette to put his clothes on, but didn't give his personal belongings back. They gave him a piece of dry bread, put him in a car and left Rotterdam. Along the way there were some unplanned stops because of bombing alarms. Durette noted with pleasure that the Germans were afraid of the Allied bombers.

Early the next morning they arrived in Utrecht. Durette was put in a locked cell. The furnishings consisted of a sack of hay and a blanket. Russian prisoners served the food. Durette later recalled the Russians to be very friendly and called him, "American comrade."

One day, a woman came to visit Durette. She claimed to be from the Red Cross. She talked to Durette and gave him a cigarette. When the woman began to question Durette about his family, he pretended to not understand.

One morning, Durette was outside 'ventilating.' He overheard someone whistling an American tune. He discovered that an Allied friend occupied two cells down. The man was an Australian Spitfire pilot who had been shot down over Holland. The Australian, "Mac," had been in prison for some time. One day while they strolled in the garden, Mac mentioned an American general who was in their prison, too. Durette never saw the general.

Durette and Mac were eventually transported to Aalsmeer. They were put into a monastery in rooms with Canadians and Americans. The Canadians were tank soldiers from the Queens Own Riflemen. The men were always planning an escape. The food in the monastery was poor and there was very little water. They figured that they were near the front lines because they could hear Spitfires and artillery every day.

April 15, 1945, while Durette was already at Aalsmeer, a German doctor entered Edgell's room. The doctor told Edgell to get out of bed and exercise regularly. The

Austrian patient helped Edgell with his hallway walking. One morning, the Austrian offered to help Edgell shave. Edgell did not want the man to shave him. He kept the Austrian at bay for a few days, but eventually the Austrian gained his permission. The Austrian smiled his approval, and said to Edgell, "I will not cut your throat!" Years later, Edgell could still feel the blade against his neck. In a letter to the writer, Edgell wrote, "Would you let an enemy soldier shave you with a straight razor?"

Every day, Edgell secretly ate candy as well as the wrappers. At his arrest, the soldiers had searched Edgell but did not find the candy hidden in the electrically heated pilot pants. Edgell feared that one of the other prisoners would steal some of his candy.

In late April, the Austrian approached Edgell. The man told Edgell that he would be soon transported to prisoners' camp. As a good-bye present, the Austrian gave Edgell a plate of cranberries.

As night fell, two Germans entered Edgell's room and forced him to accompany them. Edgell was escorted to a parked car, a Studebaker. Edgell was then transported to a prison on the Noordsingel in Rotterdam, where he spent two nights.

The food at the prison was poor. Edgell got a piece of bread and a dried piece of moldy cheese. Early in the evening, the soldiers took Edgell to a police station—probably at the Haagse Veer. After a while, the car stopped and two soldiers took a man outside who was covered with blood. The men threw the prisoner against the car and cuffed him to the hood ornament. (Note: the text is not clear here but apparently the prisoner is cuffed to a hood ornament with his feet on the sidesteps of the car). The driver looked at Edgell and said, "Terrorist." It was a cold night as they drove through a light snow to Rotterdam. As he looked at the sunset, Edgell realized they were driving northwest.

Every few miles the car stopped to fill the wood stove. The car stopped just before they reached the Hague. The Germans approached the man on the hood. He appeared to be unconscious. The Germans threw the man on the street, then into the car. The prisoner was lying between the front and back seats as the soldiers got into the car. They put their feet on the man. As he started to drive, the chauffeur again said, "Terrorist."

Once the car arrived in the Hague, they turned toward the sea headed eastward. The prisoner was dropped off at the Oranje Hotel. The car continually stopped to hide under trees, away from possible Allied fighters.

They started to slow down when night fell. The car crawled through the Zuid-Hollands land with its lights off. The German soldier seated next to Edgell said, "They [the resistance] know we've got you in the car." It was midnight when the car arrived at its final destination of Aalsmeer.

The monastery became Edgell's new prison. Norman Durette was also a prisoner here. In the beginning, Norman and Okla did not see each other. Again, the Germans searched Edgell. The soldiers took his watch that had been borrowed from Beebe. Edgell was then moved into a cell occupied by five other Americans. The cell had three double beds. The building was surrounded by a high barbed wire fence, and a five meter wide dead zone. Escaping would prove to be difficult.

The five other Americans were the crew of a B-17 flying fortress that had crashed near Rotterdam on the same day as the B-24. Most likely, the aircrafts had been on the same mission.

During the last week of Edgell's imprisonment, an RAF gunner joined them. The gunner had been captured on the night of April 5 in Rotterdam.

One crewmember of the B-17 told Edgell that shortly after the crash, the Germans had driven him to a village south of Rotterdam. The Germans showed him four graves. The man showed Edgell a piece of paper containing three names: Lt. Robert W. Lajoie, Sgt. Leo Coyle, Sgt. Raymond Theisen, and an unknown. He could only guess that the unknown was Waas; no one in Barendrecht knew this information. Finally, Edgell knew what had happened to his buddies.

The interpreter at the prison was a Dutch prisoner. According to Edgell, in 1978, the interpreter's name was Sgt. Burk or Burg. On the first day, Edgell heard that his friend was in the same monastery in Aalsmeer. The Germans told Edgell that Sgt. Durette escaped with an Australian soldier. In his letter to the writer, Edgell recalled, "Normand escaped with an Aussie. According to the rumors he was kept with the Aalsmeer resistance. I thank God that the Jerries never knew this."

Life in the camp was the same every day. Roll calls were in the morning and evening. Dinner consisted to a piece of bread, a potato, and a piece of cheese. After dinner, the prisoners were allowed to walk through the garden. In the garden the prisoners would find secreted letters from the resistance. It was through the notes that the Germans were kept informed of the war's latest developments. (I.e., the German soldiers got information from the prisoners, who got information from the notes). The prisoners had a great deal of respect for the Germans soldiers, and their German shepherd dogs. The rest of the day was spent playing cards with two Americans, Sgt. Burk/burg and a Canadian cavalry officer.

Durette had been transferred to Amersfoort and then taken by bus to Aalsmeer. Durette, as an air force soldier, could tell that the Allies almost had total air power. As he entered the monastery, Durette's mind was full of escape plans.

Most of the monastery's guards were Russian soldiers who had joined the German military for survival. The Russians weren't the worst guards; some of them tried to win the confidence of the prisoners. The guards told the prisoners they would look the other way in the event of an escape attempt. One guard even handed his gun to Durette who gave it back immediately.

Among the German guards there was one who Durette liked. The guard's name was Franz. He was an older, embittered man from Hamburg who lost his whole family during an Allied bombing on their city. The man from Hamburg also spoke French. He liked to hear Durette talk about America. Sometimes, Franz brought cigarettes or extra food for Durette and Mac.

Often, there were groups of Dutch people standing in front of the monastery. Durette took the electrical wiring out of his flying suit and made it into a rope. He would lower the rope through his cell window. The Aalsmeeders would put food, tobacco, or pieces of paper on the rope. This was the way the prisoners kept informed of the latest news about the Allies.

April 26: It had been 21 days since Durette's crash in Barendrecht. That day, Durette and Mac were sitting in their cell. Mac asked Durette how he felt about escaping. Sgt. Durette had been waiting for that moment. Mac introduced Durette to an American

pilot. Lt. Robinette, captain of a shot down B-17 flying fortress, had worked out an escape plan. The three men decided to use Robinette's plan for escape.

Durette and Mac locked themselves in the bathroom on the second floor. After a few minutes they left the bathroom and started a fight in the hallway. None of the German guards came. The men decided to enter the door next to the bathroom. This room was empty, but contained a window just above the roof of the chapel. At 1:00 am, Durette's birthday, the three men escaped.

The men went through the window and crawled under the barbed wire. The escape went smoothly. Half an hour after later, the men stood in an open field. They looked for a hiding place for the rest of the night.

When the sun rose, the men found a green house. As the men entered it to hide, they noticed a young girl watching. The men feared their escape was at an end.

A few moments later, the young girl returned with her mother, Madam Griekspoor. The woman and her other daughter, Trudy, told the men to follow them to the women's house. Once at the house, Madam Griekspoor left but returned later with some men from the resistance.

That night, the resistance took the three escapees to a safe hiding place. Durette was taken to Jan Jongkinds house where he spent the first 24 hours in a closet. Durette stayed at Jongkinds's house until the end of the war. It wasn't until he traveled to Belgium that Durette saw Edgell, Beebe, and Hill again.

For Edgell, his last days as a prisoner passed slowly. From his cell, Edgell saw the Allied troops dropping food from bombers over the happy crowds. Edgell heard from the resistance that Canadian troops were going to free the prisoners. After he was freed, Edgell ran into the street; he traded his flight jacket for a thick, warm tank suit.

The Canadian commander took charge of the German soldiers and forced them to strip. Two girls from the monastery's kitchen, because of their collaboration with the Germans, were shaved by some of the townspeople. It annoyed some soldiers that the girls were forced to show their lower bodies to the crowd. The 'conventuals' were taken south by car.

The streets overflowed with people. There was dancing; flags were waving. A beautiful young woman attempted to dance with Edgell. He had to turn the girl down because his wounds were too painful. The girl turned her back to Edgell as if she was offended.

Edgell traveled with Burk/Burg to his parents' house.

VE Day, May 7: Edgell had arrived in Brussels. While he was in Brussels Edgell wrote a request to recommend Lt. Beebe for a medal because of his brave attempt to rescue the crew and plane at Barendrecht. Edgell was convinced he would have died that day if it hadn't been for Beebe's heroism. Later, Beebe received the Distinguished Flying Cross.

In Brussels, Edgell met Durette who had returned from his captivity in Holland. The men traveled together to Camp Lucky Strike, a POW Collection Center. The Camp was where the Americans were transported back to America on the Queen Elizabeth.

June 9, 1945: Edgell and Durette arrived in New York after their involuntary stay in Barendrecht.

Diary fragment from Hans Berkman:

I forgot to mention, that last Friday a heavy four engine American Bomber has crashed here. It flew by really low for a while. Lower and Lower. Last time he was coming from the direction of the Oude Maas. A few of them tried to jump out with their parachute, but some died doing that. When it came over the Voordijk, it touched the top of the trees, took a piece of the roof of Beverlander's farm and hit the ground. On the ground it started to burn more. You could call it a successful crash landing. The pilot had done a great job. He kept flying the plane till the end, hereby saving people living in the Voordijk and his crew. I just was at P.f.d.L., not far from the place where it crashed. Directly to the site by bike, making sure I was one of the first. We didn't get that close because the Germans kept us at a large distance. It was at Blijdorp. The polder looked like a lost works. The sky was filled with smoke. In the meanwhile rain kept falling from the sky. The Germans were very close to the site, but made no effort to help the crew. It was expected that the crew would die, if they hadn't already. The spectator group became larger and larger. I walked together with some friends into the polder. Kuik, a fresh policeman, didn't agree with that. He took out his gun, with an heroic gesture, to scare us away. At that time there was a big bang. The burning pieces flew sky-high. We immediately turned back. With Kuik behind, pretending to escort us. The bang destroyed many windows from houses nearby, Opoe's got smashed against the wall by the pressure. Even at the tram station the window were blown out. Later it seemed, that there were some survivors from the crash. They crawled behind the plane. There they hid and saved themselves against the flames. There are still five

survivors from the crashed crew. The survivors were taken prisoner and transported to the house of the notary. There also was a crash at Rhoon and they also took those prisoners to the same place. At night it was very busy in the village. Everyone came out to laugh and wave at our Allies. Our liberator right away were the biggest friends with the Barendrecht people. They were also in touch with the people, because they got all the information about the war by notes. A few days later they were transported to Amersfoort. I was at Evertse when I saw them come in by in a bus. We gave them the V-sign and they immediately returned it. That became a habit. In the meanwhile the crashed Liberator was being torn apart for souvenirs by the kids of Barendrecht.

Thirty six years later...

April 18, 1981: A NLM Fokker F-28 Fellowship landed at Zestienhoven airport. Among the passengers were Okla Elmer Edgell and his wife, Louise. They were the guests of Barendrecht for following three weeks. That same Saturday, Hans Onderwater and Elmer Edgell drove to the Voordijk in Barendrecht. Edgell returned to the place where, thirty-six years before, he had waited in great pain for German soldiers to take him prisoner in Aalsmeer.

Jan van Nielson waited for Edgell at villa Blijdorp. In his hand, van Nielson held a compass that came from one of the crew survival packs.

Tuesday, April 21: Edgell, Louise, Hans, and photographer Peter Groeneveld visited the Karmelieten monastery in Aalsmeer where Edgell and 200 others had waited for rescue. Edgell walked to the kitchen where sometimes he was given a cold, boiled potato. He walked on to the small room where the prisoners used to play games and the attic where a few Russian prisoners were kept.

The next day, Edgell traveled to the Zuiderzee hospital where he, Hill, and Beebe were treated for their wounds after release from the prison. Beebe, because of his extensive wounds, had stayed at the hospital until the end of the war.

Thursday, April 23: Edgell was officially invited by the municipality of Barendrecht. Among the other invitees was Col. Elmer Naber, U.S. Army ambassador representative from the Hague. The local mayor, Den Otter, said to Edgell, "For us you were the living proof that liberation was getting closer and closer. Even though you were a prisoner, it gave us hope. For that we are grateful." Edgell replied, "We got comfort from the fact that so many people showed up in front of the house where the Germans

kept us. They waived at us and gave the V-sign. It was communication without talking, but we understood each other.”

Soon, the four fallen were called upon. After, Edgell received a crystal cup with the engraving, “April 5, 1945-Barendrecht-April 23, 1981.” In addition to the cup, Edgell received more gifts. In the name of the crew of the ‘Pin Up Girl,’ Edgell gave a photo collage to the city of Barendrecht. The photo was of the eight crewmembers under the aircraft’s big wing. Included in the photo were the four crewmembers that survived. Later that night, the collage was placed in the municipal hall.

Monday, April 27: This day was the highlight of ‘Edgell’s return.” More than sixty people gathered in the municipal hall; people who had seen his plane crash those thirty-six years before. After a warm welcome, everyone spoke with Edgell. Many of the people had brought the pieces of the Liberator they had stolen from the crashed plane. When the meeting concluded, the table was filled with plane parts: an A-5 Pilot Director Indicator, two bullets, a first aid kit, a helmet, an aiming device for the gun, a transducer, a piece of the .50 gun, a compass, an Air Speed Indicator, a piece of hardened glass, a piece of a chute, a flight plan, an aluminum ashtray, a model of a G-1 made from a piece of the Liberator’s propeller, a piece of oxygen hose, a silver dime wrapped in plastic, a pilot cap, a pair of shoes, a D-ring, a piece of tail reading “4941,” a rosary, and an oxygen tank.

For thirty-six years, the people of Barendrecht kept their souvenirs. On this day, they returned them to Edgell. Edgell promised to divide everything among the families of the crew. The most amazing piece from the wreckage is the Dynamotor DM-8-R that was in perfect condition. Edgell decided to keep that piece for himself. Considering that Edgell had become an electrician, it was the obvious choice.

Later that evening, Edgell spoke with a man from Barendrecht whose son died as a Gloster Meteor pilot in a crash at Leeuwarden. For a while, the man talked about his son who had received his pilot training at Lackland Air Force Base where Edgell flew out of, too. The man asked Edgell if he would visit later. Other guests at the party were two individuals from Brabant, Toon Mutsaars and Rudi Mertens. The men had written their names on Edgell’s handkerchief in 1945. That day, they finally met again; it was an emotional visit.

Tuesday, April 28: Edgell and his wife, Louise, drove to Margraten where Darrell Waas was buried. Edgell stood in front of his friend's grave with a handful of carnations. He remember the last time he had seen Waas, just before take off from Bungay. The gravestone had been polished and the inscription was easily read. Edgell knelt down and put the flowers on the grave. He stood, perfectly, at attention in front of his friend's grave and greeted him. Afterwards, Edgell and Louise took a quiet walk around the cemetery. The first words Edgell spoke were in the car after they had left the cemetery. "It has been a big day," he said.

During the last week of his stay, Edgell visited the municipal hall again. There, he stood on the steps while people applauded him.

May 4: Edgell put a garland from a florist in Barendrecht next to the monument at the Dorps church. The red, white, and blue ribbons on the garland read, "Robert, Leo, Darrell, we will remember you."

Edgell concluded his visit to Barendrecht with a trip to the prison at the Noordsingel in Rotterdam. The Barendrecht municipal arranged the permission for the visit.

May 7: Edgell was the guest of Col. Done Delauter, commander of the 32nd Fighter Squadron at Camp New Amsterdam. Edgell walked around the light blue F15 Eagle that the squadron flew. He said, "This is some plane, you guys surely do not need a tail-end Charley."

May 8: Edgell and Louise departed for Zestienhoven. The second landing was over for Sgt. Okla Elmer Edgell. He took his memories home to Vancouver, Washington.

Picture on page 270: Normand Durette was added to this crew because Stockwell was wounded in a prior mission, and McIntire was sick.

Picture on page 274: Jan Berkman succeeded in stealing parts of the flight plan from the wreck. Because of that, Edgell was able to once more live through the last flight of their Liberator.

Picture on page 168: Early morning of April 1945, B24H, 42-4941 'Pin Up Girl' took off from Bungay to bomb Bayreuth. The mission would end early above Barendrecht.

Picture on page 295: During his official visit to the Barendrecht municipal hall, Edgell offered this collage to the Barendrecht people. Left, Elmer Edgell, right, local mayor N. den Otter.

wegen en diens echtgenote, wanneer dezen een bezoek brengen aan hun in Australië wonende zoon en schoondochter.

Bij die gelegenheid overhandigt de burgemeester haar een grote kleurenfoto van het graf van haar broer, samen met een fraai gecalligrafeerde oorkonde, herinnerend aan het offer dat haar broer voor de vrijheid bracht.

18. Vliegers vallen in Barendrecht

'Wacht eens, laten we eens kijken wat er gebeurt.' Staff Sergeant Darrell A. Waas blijft nieuwsgierig staan kijken naar de Engelse boer, die met behulp van twee fretten probeert een paar konijnen te verschalken. Samen met zijn vrienden S/Sgt. Leo Coyle jr. S/Sgt. Raymond G. Theissen en Sgt. Okla E. Edgell ziet hij hoe de boer op een in de USA verboden manier tracht zijn maaltijd te versieren. De fretten zijn mooie dieren. De een is glanzend zwart, de ander lichtbruin met zwarte strepen rond de kop.

De vier Amerikanen zijn op de terugweg van een driedaags verlof in Londen. Per trein zijn ze van Bungay naar Londen gegaan en weer terug. Ze hebben allen een paar fijne dagen gehad. Nadat ze enkele ogenblikken met de boer gesproken hebben en de fretten hebben geaaid haasten ze zich onder de snel donker wordende lucht terug naar hun barakken. Ze moeten rennen om droog in hun onderkomen te geraken.

In de barak gearriveerd haasten ze zich naar het grote mededelingenbord in de gang. Nieuwsgierig bekijken zij het grote blad papier met daarop de woorden 'Flight Schedule'. Morgen zijn ze aan de beurt. Achter hun namen staat: Bombing Germany.

Voordat ze vroeg gaan slapen, zoals ze gewend zijn wanneer ze de volgende dag naar Duitsland vliegen, gaan ze eerst even langs bij Sgt. Dean Stockwell. Enkele dagen eerder is Stockwell gewond geraakt toen hij als vrijwilliger meevloog bij een bombardementsvlucht op Duitsland. Zoals velen heeft hij geprobeerd door extra vluchten sneller zijn verplichte aantal vluchten te maken om zo eerder naar de States te kunnen gaan. Bij deze missie is hij gewond geraakt en nu ligt hij in het hospitaal van Bungay. 'Hij kan morgen niet mee, zoals het er nu uitziet,' heeft de tweede piloot, luitenant Edward Beebe gezegd.

Er wordt besloten om de volgende dag met een mitrailleurshutter van een andere bemanning te vliegen. Het is immers niet zo moeilijk om invallers te vinden, als dit een eerdere terugkeer naar huis met zich meebrengt.

In het dorp Barendrecht gaat het leven zijn gewone gang. Na vijf jaar van bezetting is men zelfs aan de constante aanwezigheid van grauwe uniformen gewend geraakt. Het voorjaar stoort zich niet aan gelaars-

plaatsen in Barendrecht is te zien dat de Duitsers willen vechten. Ondanks de zekerheid dat hun regime zijn langste tijd heeft gehad bouwen zij overal versterkingen en voeren zij, soms met primitieve middelen voorraden en munitie aan.

Op Bungay worden de vliegers en hun bemanningsleden om 0230 uur gewekt.

In het flauwe licht ziet Edgell op het van luitenant Beebe geleende horloge dat het half drie in de morgen is, het normale tijdstip waarop de bemanningen gewekt worden als zij op weg naar Duitsland gaan.

Het is vochtig en mistig buiten, echt Engels weer.

Op voorstel van Darrell Waas 'beklimmen' de Amerikanen de fietsen die ze enkele weken geleden in Norwich gekocht hebben. Dan rijden ze naar het gebouw waar de 'briefing' plaatsvindt.

Nadat de bemanningen te horen hebben gekregen waar de vlucht heen gaat nuttigen zij hun ontbijt. Aan de tafels bespreken ze hun kansen en gissen ze welke schutters er met deze vlucht mee zullen gaan.

Het is bijna vijf uur.

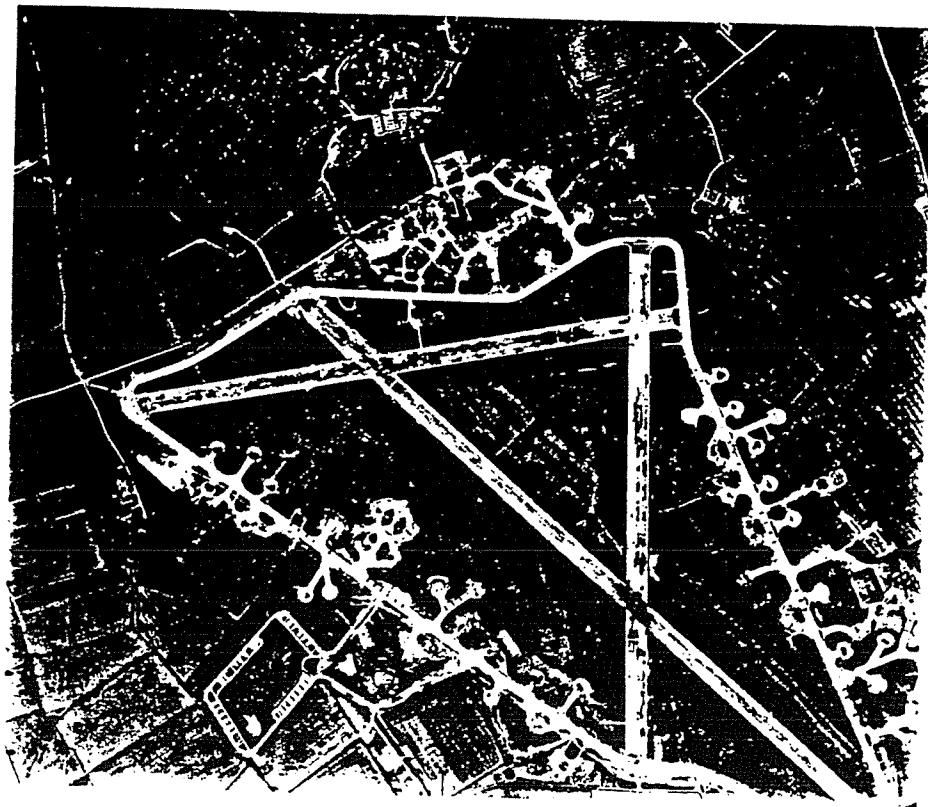
Sergeant Normand Durette wordt door de kamerwacht gewekt met de boodschap dat hij een extra vlucht moet maken. Ook Durette heeft weinig bezwaar tegen de extra missie, want ook hij verlangt naar het magische getal dat hem verlof naar huis zal bezorgen, dertig vluchten boven vijandelijk gebied.

Terwijl Durette zich wast en kleedt hijsen de 'vaste' bemanningsleden van de B-24 Liberator 42-94941 zich in hun vliegpakken. Waas stelt de anderen voor hun hinderlijke 'hondepenningen' achter te laten. Als de anderen dit weigeren legt Waas zijn identiteitsplaatje terug op de richel van de kast. Volledig aangekleed en bewapend stappen de bemanningen in de trucks die hen naar de vliegtuigen zullen brengen. Als ze bij de B-24 'Pin Up Girl' zijn gekomen telt de piloot, luitenant Robert LaJoie zijn crew en merkt hij op dat de beloofde schut-ter er nog niet is. De chauffeur van de truck vertelt dat een andere vrachtwagen de 'reserve-schutters' zal brengen.

Terwijl de motoren van het vliegtuig warm draaien rijdt de truck met reserves naar de B-24 van LaJoie. Durette stap uit en hijst zich naar binnen. Via de intercom meldt hij zich bij de gezagvoerder.

Hoewel de samenstelling van de bemanning niet optimaal is, moet LaJoie toch alle procedures beginnen die voor de start noodzakelijk zijn.

In het vliegtuig worden de taken verdeeld. Het is een rommelige

In de vroege morgen van april 1945 steeg B24H, 42-94941 'Pin Up Girl' op van de basis Bungay, om deel te nemen aan een bombardement van Bayreuth. Boven Barendrecht zou de missie tot een voortijdig einde komen

de voeten. De bloemen bloeien in een felle kleurenpracht. Hoog in de lucht is dag en nacht het geluid van vliegtuigmotoren te horen.

De Gcalleerden zijn tot diep in Nederland doorgedrongen. Brabant, Zeeland en Limburg zijn bevrijd, Poolse troepen trekken door de Achterhoek naar het noorden.

Alleen in het westen heerst nog de Duitse wet. Op verschillende

De bemanning van Liberator B24H, 446 BG (II), 705 BS. Van links naar rechts staande: Raymond Theisen, Elmer Edgell, Dean Stockwell, Leo Coyle en Darrell Waas. Van links naar rechts zittend: Edward Beebe, Robert LaJoie, Bob McIntire en Clinton Hill. Normand Durette (onder) werd 'smorgens onverwacht bij deze bemanning ingedeeld omdat Stockwell nog niet hersteld was van eerder opgelopen verwondingen en omdat McIntire wegens ziekte moest achterblijven

toestand. Aangezien Durette van origine rompschutter is, moet de 'organieke' rompschutter, Raymond Theisen, de plaats van de ballgunciner innemen. Darrell Waas fungeert deze vlucht als boordwerktuigkundige en als schutter in de koepel op de romp van het vliegtuig. Edgell neemt plaats in de smalle ruimte van de staartschutter en krijgt daarnaast opdracht om Darrell bij het mechanicienswerk te assisteren.

Gerekend naar de behoefte van een normale bemanning mist het vliegtuig gedurende deze vlucht een neusschutter, de man die in de koepel voor in het vliegtuig zit, een rompschutter (elke Liberator had een linker- en een rechter rompschutter) en een bommenrichter.

Dit houdt in dat de 'Pin Up Girl' bij het uitvoeren van diverse gevechtsoverdrachten afhankelijk is van andere vliegtuigen in de buurt.

Maar het opperbevel meent dat nu de oorlog snel ten einde loopt en de Amerikanen het overwicht in de lucht bezitten en er bijna geen Duitse jagers meer in staat van gevechtsvaardigheid zijn, het geen enkel gevaar oplevert om met een te kleine bemanning te vliegen.

Zo bestaat de bemanning van de Liberator uit acht in plaats van elf personen.

Als vanuit de verkeerstoren de landingsbaan wordt vrijgegeven, beginnen de Liberators met brullende motoren aan hun vlucht over de Noordzee.

Het is 5 april 1945, een dag waarop voor de bemanning van de 'Pin Up Girl' alles verkeerd lijkt te gaan. Het vliegtuig is van een oud type B-24 en had naar de mening van sommige bemanningsleden allang uit de lucht moeten zijn gehaald.

Men ontdekt al spoedig dat het radiokompas niet werkt, hoewel men om vervanging heeft gevraagd. Als de schutters hun wapens boven de Noordzee testen, blijken onder meer één van de staartmitrailleurs en één van de zijlucmitrailleurs al na enkele vuurstoten vast te lopen.

In zijn enge behuizing probeert Edgell de .50 te repareren, maar met weinig succes, want de storing herhaalt zich steeds weer. Via de intercom probeert hij de andere bemanningsleden te bereiken. De intercom werkt slechts nu en dan.

Uit de hortende conversatie tussen de beide vliegers begrijpt Edgell, evenals Durette, dat men door de slecht werkende navigatiemiddelen oriëntatieproblemen heeft.

Op het hoofdkwartier in Engeland besluit men dat het bij deze weersgesteldheid onmogelijk is om Duitsland met succes aan te vallen. Daarom geeft men het bevel om terug te keren naar Engeland en bovendien de Noordzee de bomlading te lossen. Hiermee wordt het risico op ongelukken aanmerkelijk verkleind.

In een lange bocht naar het noorden probeert LaJoie terug te keren. Bij deze manoeuvre komt de 42-94941 boven het bezette westen van Nederland. LaJoie en Beebe hebben gemerkt dat twee motoren steeds minder toeren maken en niet voldoende kracht leveren om op de gemiddelde vlieghoogte te blijven. Om niet geheel alleen achter te blijven volgt hij een naar het westen vliegende formatie B-17's.

Maar 'Pin Up Girl' is haar krachten kwijt en slaagt er niet in zich bij de voor hen uit dreunende bommenwerpers te voegen. Eenzaam worstelt de Liberator voort en dan breekt 'Pin Up Girl' op een hoogte van bijna 300 meter door het laaghangende wolkendek.

In zuidwestelijke richting zien de vliegers Rotterdam liggen, met daarachter geïndeed bouwland. Edgell denkt nog even dat ze nu al boven Engeland zitten en dat de waterplassen door de aanhoudende regen zijn veroorzaakt. Maar al spoedig helpen onprettige geluiden hem uit de droom. Vurige strepen schieten langs de B-24, hevige klappen klinken tegen de romp. Er verschijnen gaten in de vleugels. De Duitse Flak schiet en schiet raak.

Via de intercom hoort Edgell dat het toestel ernstig beschadigd is. In het hommenruim is brand ontstaan, de weg naar voren is voor Edgell en Durette door het vuur geblokkeerd.

In zijn schutterspositie ziet Edgell hoe de Duitsers op het toestel schieten. Hun afweergeschut staat tussen de huizen.

Edgell kan niet terugvuren uit angst dat hij daardoor de mensen in de woningen zal raken. Vanuit het bouwland wordt eveneens op de B-24 geschoten.

Maar de Duitsers hebben hun opstellingen zo goed gecamoufleerd dat het net lijkt of de kogels uit de grond komen.

Precies op het moment dat Edgell zijn eerste vuurstoten op de Flak afgeeft trekt LaJoie de neus van de brandende Liberator omhoog, zodat de granaten van Edgell ver voor de Duitsers in de weke bodem slaan.

Wanhopig proberen LaJoie en Beche het vliegtuig onder controle te krijgen.

Vanuit zijn positie kan Edgell duidelijk zien hoe de staart van het vliegtuig doorschoten is. Ook Durette begrijpt al spoedig dat er geen houden meer aan is.

Via de krakende en gestoorde intercom geeft LaJoie het bevel 'bail out', ten teken dat de crew onmiddellijk moet trachten het vliegtuig te verlaten.

Terwijl Edgell zich uit zijn geschuutschoepel wringt ziet hij hoe Darrell Waas uit de bommenwerper springt. Zijn parachute slaat om het linker staartroer en hulpeloos slingert Darrell heen en weer. Dan scheurt de parachute uiteen en Darrell stort neer. Een volgende granaatscherf snijdt als een mes door de parachute die Edgell opdraapt om aan te doen. Overal liggen stukken zijde verspreid, de parachute is onbruikbaar geworden.

Een hevige slag doet Edgell als een bal door het toestel stuiten. Terwijl hij overeind krabbelt voelt hij hoe hij weer door een onzichtbare kracht wordt weggeslingerd.

Alles verloopt misschien in enkele seconden, maar Edgell begrijpt onmiddellijk dat hij zit opgestoten in het toestel.

Een hevige pijn in de borst doet hem duizelen. Als hij later in het Zuiderziekenhuis wordt onderzocht blijken enkele ribben door de klappen gebroken te zijn.

Op handen en voeten kruipt Edgell, die nog juist ziet hoe Durette door het ontsappingsluik het vliegtuig verlaat, naar voren op zoek naar de reserve-parachute die in de romp is gelegd. Maar de hevige rook houdt hem tegen, zodat hij weer terugkruipt naar zijn plaats in de staart.

Als even later weer een hevige slag het vliegtuig doet sidderen en het vuur steeds dichterbij naar achteren kruipt, begrijpt Edgell, dat het niet meer mogelijk is het vliegtuig te verlaten.*

Omdat de Liberator niet steil omlaag duikt, maar langzaam omlaag glijdt, begrijpt Edgell dat tenminste één der piloten nog in de cockpit moet zitten.

Later blijkt inderdaad dat Beche op zijn plaats is gebleven en getracht heeft het toestel een 'normale' noodlanding te laten maken, een feit waarvoor hij later onderscheiden zal worden.

Intussen maakt Edgell zich zo klein mogelijk en drukt hij zich met de armen strak om het hoofd naar omlaag tegen de wand van het toestel.

In een brief van 6 juni 1978 herinnert hij zich:

'Ze zeggen dat op zo'n moment je leven langs je heen slist.

Dat is zo. Ik was niet echt bang, ik voelde me eigenlijk meer eenzaam. In die eenzaamheid zag ik als in een film mijn ouders, vrienden en gebeurtenissen uit mijn jeugd. Ik speelde met vriendjes, die ik herkende. Ik zag me van Highschool afkomen en vroeg me af waarom ik die vierjarige opleiding zo nodig in drie jaar moest doen. Er kwam een gevoel van woede over me, toen ik voelde hoe de Duitsers nog steeds op het toestel schoten, terwijl we zo'n 30 meter boven de grond vlogen. Toen voelde ik een snijdende pijn in mijn heup en voelde ik mijn been aan de zijkant warm en vochtig worden. Toen zag ik dat het vlees van mijn zij door de scheur van mijn vliegersbroek naar buiten hing. Dit was dus sterven.'

Dan voelt Edgell een hevige schok, die hem weer door het toestel slaat. Alles om hem heen draait. Door een groot gat in de romp wordt

* Pas in april 1981, bij zijn bezoek aan Barendrecht, verteld Elmer Edgell dat de klap veroorzaakt werd door het lichaam van LaJoie, die tegen de staart te pletter sloeg.

Gemeentesecretaris K. Groeneweg zit achter zijn bureau op het gemeentehuis aan de Dorpsstraat als hij plotseling het luide geknal van Duits afweergeschut hoort.

Even later dendert een grote bommenwerper laag over Barendrecht. Groeneweg haast zich naar de uitkijkpost van de luchtbescherming op het raadhuis en ziet hoe het toestel neerstort op het bouwland in de polder Binnenland, vlakbij villa Bijldorp aan de Voor-dijk.

Wachtmeester Hogenbirk van de marechaussee heeft de Liberator ook zien neerkomen. Samen met zijn collega wachtmeester Van der Lubbe haast hij zich per fiets naar de plaats waar hij een grote zwarte rookpluim ziet opstijgen.

Brokstukken van het vliegtuig liggen links en rechts verspreid, terwijl de romp hevige brandt.

Rond het wrak staat een ring van Duitse militairen, die de politiemensen tegenhouden en hen verhinderen dichterbij het wrak te komen.

Munitie en bommen liggen overal in het land. Tussen de wrakstukken ziet Hogenbirk duidelijk de lichamen van de bemanningsleden liggen. Hij huivert. Een Duitse officier verbiedt Hogenbirk naar het toestel te gaan om de manschappen te verzorgen of te zien wie nog in leven is.

Zu gefährlich, volgens de Duitser.

Daardoor duurt het geruime tijd voor de Amerikanen worden weggehaald.

Nadat Normand Durette uit de brandende Liberator is gesprongen zweeft hij gedurende korte tijd boven het polderland. Hangend aan zijn valschermscherm ziet hij hoe een der motoren van de Liberator af valt. Het toestel raakt kort daarop de grond en ploegt door het natte klei-land. Enkele ogenblikken later valt Durette met een klap in de vette grond en wordt hij zo'n 25 meter voortgesleept over de bodem. Hij slaagt erin zijn harnas los te krijgen en blijft even liggen in de modder.

Even meent ook hij in Engeland te zijn gedaald. Maar als hij een zwarte personenauto ziet naderen, waaruit mannen komen in grauwe uniformen, wordt hem al snel duidelijk dat hij zich in vijandelijk gebied bevindt.

Onder aanvoering van een officier lopen vier Duitsers met hun geweren op Durette gericht, het bouwland in. Met zijn pistool bedoeld de Duitser Normand dat hij zijn handen in de nek moet leggen en naderbij moet komen.

Durette gehoorzaamt en loopt met opgeheven handen naar de

Duitser toe. Sergeant Durette wordt door de Duitse militairen naar de auto gebracht. Hij mag niet in de auto gaan zitten: de Duitsers wijzen naar het rechter spatbord van de auto.

Met opgeheven handen moet de Amerikaan op dat spatbord gaan zitten. In deze ongemakkelijke houding rijdt hij mee naar Barendrecht. Nadat Durette door de Duitsers eerst naar het wrak is gevorderd, brengen zij hem naar Barendrecht terug.

Onbewust van het lot van Durette bevinden Hill, Edgell en Beebe zich bij hun toestel. Slechts van Theisen weten ze zeker dat hij dood is.

Edgell probeert Beebe bij de B-24 weg te slepen, maar zijn verwondingen hebben hem te veel verzwakt. Bij elke beweging kreunt Beebe van pijn. Edgell besluit naar de Duitsers te gaan, die nog steeds rond de bommenwerper staan.

Met moeite krabbelt Okla overeind en met opgeheven handen loopt hij naar de Duitsers toe, af en toe beduidend dat de Duitsers gerust nader kunnen komen.

Na lange aarzeling loopt één van de Duitsers op Edgell toe.

Hij bedoelt dat Edgell zijn wapen moet afgeven. Voorzichtig haalt de Amerikaan zijn wapen uit de holster en overhandigt het aan zijn tegenstander. De Duitser wil het wapen op veilig zetten, maar slaagt daar niet in.

Dom genoeg wil Edgell hem helpen en steekt hij zijn hand uit naar de Browning. Als door een wesp gestoken springt de Duitser achteruit. Zo vriendelijk mogelijk glimlachend schudt Edgell zijn hoofd en als teken van goede wil geeft hij de Duitsers zijn sigaretten.

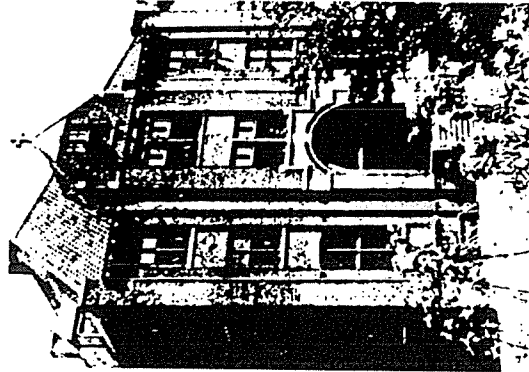
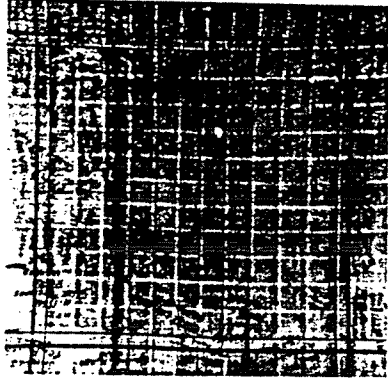
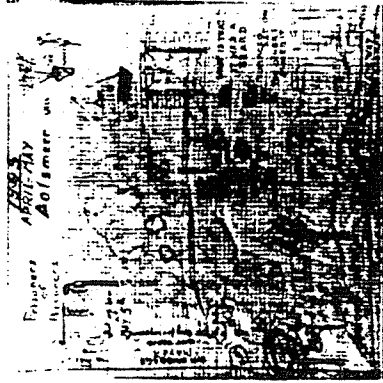
Dan roept de militair iets naar zijn kameraden. Enkele Duitsers komen naderbij. Nadat ze even met elkaar gesproken hebben gaan ze in groepjes naar het vliegtuig. Voorzichtig tillen ze Beebe op en dragen hem, evenals Hill, weg van het wrak.

De drie Amerikanen worden naar de villa gebracht en daar op de vloer gelegd. Beebe, die veel pijn heeft, vraagt Edgell om een sigaret. Deze heeft zijn hele voorraadje echter al aan de Duitser gegeven. Deze Duitser komt op een zeker ogenblik de kamer binnen. Edgell bedoelt hem dat luitenant Beebe graag wil roken. De Duitser steekt een sigaret aan, hurkt naast Beebe en steekt hem de brandende sigaret tussen de lippen, terwijl hij herhaaldelijk zegt: 'Okay, okay'.

Even later dragen de Duitsers de lijken van Waas, Coyle en Theisen naar binnen.

Na een poosje rijdt een truck het erf van de villa op.

De drie overlevenden worden opgetild en in de bak gelegd.

Enkele dagen zijn na zijn korte verblijf in Barendrecht en Rotterdam wordt Edgell naar Aalsmeer getransporteerd, waar hij met een aantal Geallieerde krijgsgevangenen in een nonnenklooster wordt opgesloten. Tijdens zijn verblijf daar schrijven vele gevangenen, waaronder de in Brabant gevangen genomen stoottroepen A. Mutsaers

Bij elke hobbel kreunt Hill, die meent dat hij zijn rug gebroken heeft. Beebe zegt: 'Okay, take it easy, everything is gonna be fine.'

Dan valt Beebe flauw.

In Barendrecht is het inmiddels avond geworden. K. Groeneweg krijgt van burgemeester Brunsveld opdracht de lijken van de drie Amerikanen bij Bijdorp weg te halen.

Hij moet er voor zorgen dat ze op de Algemene Begraafplaats ter aarde worden besteld.

Groeneweg krijgt een vrijgeleide mee van de Ortskommandant. Drie lijken, die van Staff Sergeant Waas, Staff Sergeant Coyle en mitrailleursschutter Theisen, worden weggehaald uit de villa aan de Voordijk. Met behulp van enkele vrijwilligers en een paar Duitse bewakers legt men de lijken op een wagen, die door een paard getrokken wordt.

Groeneweg ergert zich aan het onbehoorlijke gedrag van de Duitsers, die op zeer onverschillige wijze omgaan met de stoffelijke overschotten van de gevallenen.

Van de Voordijk rijdt men naar de 1e Barendrechtseweg. Gelukkig gaan de Duitse soldaten niet mee. Op het kerkhof bevinden zich doodgraaf H. Vonk en begrafenisbediener P. de Vries, die beiden aanwezig moeten zijn.

Met behulp van een draagbaar worden de drie lijken door de zwijgende mannen naar de kapel op de begraafplaats gebracht.

Daarna vertrekken zij weer. Nu gaan ze naar de Middeldijk, waar het lijk van Robert LaJoie ligt.

Luitenant LaJoie, de piloot van de Liberator, heeft nog getracht het toestel te verlaten, maar door de geringe hoogte heeft zijn parachute zich niet meer ontplooid en is LaJoie te pletter gevallen.

De vier doden liggen bij elkaar in de kapel.

De volgende morgen verschijnt een Duitse onderofficier, die samen met Groeneweg zal trachten de gevallenen te identificeren.

Drie van de vier Amerikanen zijn in het bezit van een herkenningsplaatje, dat de volgende gegevens draagt:

Robert W. LaJoie T 43-44 0-830622

Leo R. Coyle T 43-44 3132137

Raymond G. Theisen T 43-44 37357305

De vierde man – pas in 1978 zal blijken dat dit Darrell Waas geweest is – wordt als onbekende vlieger begraven, met de aantekening dat hij afkomstig was uit hetzelfde vliegtuig als de andere drie doden.

De begrafenis vindt plaats op zaterdag 7 april 1945. De dienst wordt geleid door de Duitse legerpredikant Peters. Ook de Ortskommandant is aanwezig met een twaalftal anderen. Hoewel er verzocht is een priester te laten komen, deelt de Ortskommandant mede, dat die misschieten maandag zal verschijnen. Dit is echter niet gebeurd. Toldat in februari 1946 een groep Amerikaanse militairen de doden opgraven en naar Margraten overbrengen, zullen de vier rusten in de Barendrechtse grond.

Terwijl in Barendrecht de voorbereidingen worden getroffen voor de begrafenis van de vier gevallen vliegers, rijdt de truck met de krijsgevangenen naar het Zuiderziekenhuis.

Daar zullen ze door artsen worden onderzocht. In het ziekenhuis worden de drie van elkaar gescheiden.

Het zal tot 1978 duren voordat Edgell weer contact krijgt met Beebe, als hij uit Barendrecht bericht krijgt dat Beebe in Westford, Massachusetts woont.

In het ziekenhuis wordt Edgell onderzocht door enkele Duitse artsen. Terwijl ze bezig zijn stapte een jonge Duitse officier de onderzoekkamer binnen. Luid begint hij tegen Edgell te praten. Als Edgell slechts naar hem kijkt en niet antwoordt, trekt de Duitser zijn pistool en slaat Edgell in het bijzijn van de artsen tweemaal hard op het hoofd. Juist als hij uithaalt voor een derde klap, stapte een oudere Duitse officier binnen. Op hoge toon begint hij in voor Edgell onversstaanbaar Duits tegen de jongeman uit te varen. Deze krijgt een kleur, klapt met de hakken, brengt de Hitlergroet en verdwijnt. De oudere officier buigt zich vervolgens over Edgell en zegt in vloeiend Engels: 'I am so sorry, but this man is of the SS.'

Afgezien van dit incident wordt Edgell uitstekend behandeld.

De Duitsers leggen hem op een kamer met drie gewonde Duitsers. Een van hen is met een bajonet in de borst gestoken en heeft een gebroken kaak. Aan de wond in zijn gezicht is duidelijk de indruk van een geweerkolf te zien. Hij vertelt dat hij gewond is geraakt in een handgemeen met Canadezen in Brabant.

Vrijwel iedere dag komt een Duitse gewonde van een andere zaal op de kamer van Edgell kijken. Hij spreekt vloeiend Engels en vertelt verschillende keren dat hij geen Duitser is, maar Oostenrijker.

In de tijd dat Edgell in het Zuiderziekenhuis ligt wordt hij langzaam maar zeker in orde gebracht. De Duitse artsen verwijderen een graaftschaaf uit zijn heup. De dokter vertelt dat hij zelden iemand heeft gezien met zulke donkerblauwe plekken over zijn lichaam.

Terwijl hij spreekt vouwt de Duitser zijn handen, kijkt omhoog en wijst vervolgens naar Edgell alsof hij wil laten zien, aan wie Edgell dank verschuldigd is.

Hij vertelt dat alles weer goed zal komen, maar dat Edgell nog wel lang last zal blijven houden van zijn heupwond.

De Oostenrijker vertelt aan Edgell dat hij zelf gewond is geraakt bij het lanceren van de V-1 in het Haagse Bos. Hij is daarbij verbrand en toont de littekens over zijn gehele lichaam.

Hij zegt dat hij op een speedige nederlaag van Duitsland hoopt en

dat hij na de oorlog naar Amerika wil komen.

Op vrijdag 6 april is inmiddels Durette door de Duitsers van Barendrecht naar Rotterdam gebracht. Nadat hij een half uur met de handen in de lucht op de gang heeft staan wachten wordt Normand naar binnen gebracht, waar hij achter een bureau een Duitse officier ziet zitten.

De officier, die Durette binnen heeft gebracht, zegt hem in het Frans, een taal die Durette beheerst, dat de Amerikanen kan gaan zitten. Net als Normand zit, schreeuwt de andere Duitser dat hij gegroet wenst te worden zoals dat onder militairen gebruikelijk is. Als Durette niet 'schneidig' genoeg salueteert, wordt hij gedwongen zijn groet ettelijke malen te herhalen, totdat de Duitser tevreden is.

Dan wordt Durette gezegd, dat hij zijn zakken moet ledigen en zich volledig ontkleden. De Duitser visiteert hem en neemt het horloge, de portefeuille en het 'overlevingspakket' in beslag. Daarop vraagt de Duitser naar het doel van de missie.

Durette weigert hierop te antwoorden en zegt dat hij slechts zijn naam, rang en registratienummer wenst te geven. De Duitse officier vertelt aan Durette dat verschillende inzittenden van de bommenwerper zijn omgekomen en toont hem het identiteitsbewijs van LaJoie. Dan hoort Durette dat hij geluk heeft gehad en dat LaJoie met een niet ontplooid parachute is doodgevallen.

De Duitsers staan Durette toe zich te kleden. Zijn persoonlijke bezittingen krijgt hij echter niet terug. Nadat de Duitsers hem een stuk brood hebben gegeven, zetten ze hem in een auto en rijdt het gezelschap door de nacht uit Rotterdam weg. Onderweg stopt de auto een paar keer wegens luchtalarm.

De schrik voor de Geallieerde vliegtuigen zit er goed in bij de bezetter, merkt Durette met plezier.

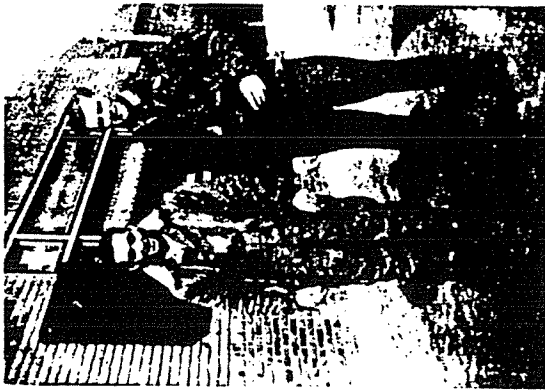
In de vroege morgen arriveert de groep in Utrecht. Normand Durette wordt in een cel opgesloten. Het schamele meubilair bestaat uit een strozak en een deken. Het eten wordt rondgebracht door Russische gevangenen.

Durette herinnert zich dat ze altijd vriendelijk waren en voortdurend iets zeiden wat leek op 'Amerikan kamerad'.

Op een dag krijgt hij bezoek van een dame, die zegt namens het Rode Kruis te komen. Zij praat wat met hem en geeft Durette een sigaret.

Als zij vragen begint te stellen over Durettes familie pretendeert deze haar niet te verstaan en zwijgt hij, achterdochtig geworden.

Op een ochtend wordt sergeant Durette gelucht. Hij hoort hoe ie-

Kort na zijn aankomst in Aalsmeer slaagt Norman Durette er in om samen met een Australische piloot uit het klooster te ontsnappen en onder te duiken bij de kveker Jan Jongkind. Na de bevrijding laten beiden zich op het erf van Jongkinds bedrijf fotograferen

mand een Amerikaans deuntje fluit. Spoedig blijkt hem, dat zich twee cellen verder een bondgenoot bevindt, een Australische Spitfire-piloot, die boven Nederland is neergehaald.

De Australiër, van wie Durette zich alleen herinnert dat hij 'Mac' genoemd werd, blijkt al een hele tijd in Utrecht vast te zitten. Op een dag, als beiden in de tuin een korte wandeling mogen maken, wijst 'Mac' Durette op een man, die geheel alleen door een afgesloten deel van de tuin loopt. 'Mac' zegt dat de man een Amerikaanse generaal is, die in België is gepakt. Durette heeft de man nooit weer gezien.

Op een dag worden 'Mac' en Durette hun cel uitgejaagd en naar Aalsmeer gebracht. Ze belanden daar in een Karmelietenklooster waar ze in kamers worden gezet met een aantal Amerikanen en Canadezen.

De Canadezen zijn voornamelijk tanksoldaten van de Queens Own Riflemen. Voortdurend worden mogelijkheden onderzocht om te ontsnappen. Het eten is bijzonder slecht, terwijl er vrijwel geen water voorradig is. Ze merken duidelijk dat men in het frontgebied zit, want voortdurend jagen schietende Spitfires over Aalsmeer en hoort de groep in de verte het rommelen van geschut.

Op 15 april 1945 – Durette bevindt zich reeds in Aalsmeer – komt de Duitse arts op Edgells kamer. Hij zegt hem uit bed te komen en draagt hem op geregelde gymnastiekoefeningen te doen.

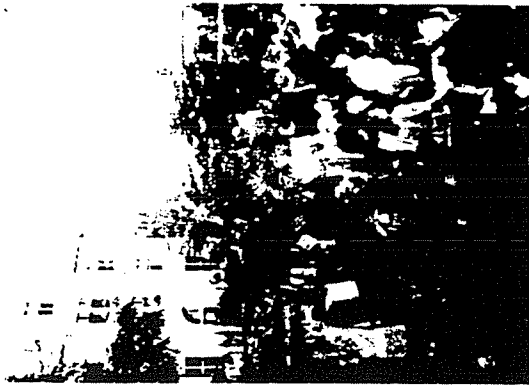
Als de Oostenrijker ziet hoe Edgell over de gang strompelt geeft hij zijn 'vriend-vijand' – hij noemt Edgell schertsend 'my foe-friend' – een arm en helpt hem bij de loopoefeningen.

Op een morgen komt hij glunderend Edgells kamer binnen en zegt tegen de Amerikaan dat hij hem zal scheren. Edgells gevoelens van vriendschap zijn niet van dien aard, dat hij het erg prettig vindt een scheermes op de keel te krijgen van een tegenstander. Hij probeert enkele dagen de boot af te houden. Maar als de Oostenrijker zijn teleurstelling om dit gebrek aan vertrouwen laat blijken, staat Edgell hem toe zijn gang te gaan. Lachend zegt de Oostenrijker: 'I will not cut your throat!' en gaat aan het werk.

Hij doet zijn werk als barbier uitstekend, maar nu nog voelt Edgell soms het scheermes over zijn keel glijden als hij eraan denkt.

In zijn brief aan de schrijver zegt hij verontschuldigend: 'Would you let an enemy soldier shave you with a straight razor?'

Tochervaart Edgell af en toe overduidelijk dat hij geen vrij man meer is. Hoewel hij bij zijn arrestatie grondig is gefouilleerd hebben de Duitsers Edgells snoepvoorraad niet gevonden.

Op 8 mei bevrijden de Canadezen Aalsmeer. Terwijl de burgers juichen en de krijgsgevangenen toekijken, wachten de Duitsers op de komst der Canadezen

Hij heeft deze verborgen in één van de brede naden van zijn elektrisch te verwarmen vliegersbroek. Ofschoon de drie andere gewonden het hem niet lastig maken, is Edgell bang dat zij een deel van die voorraad zullen willen hebben.

Stiekem eet Okla steeds wat snoep. De papierjes consumeert hij ook.

Rond 23 april komt de Oostenrijker met een bedrukt gezicht naar de Amerikaan toe. Hij vertelt dat Edgell die dag zal vertrekken naar een gevangenenkamp.

Als afscheidsgeschenk geeft hij Edgell een bordje met bramen.

Het is avond geworden. Edgell heeft zich klaargemaakt voor vertrek. Twee Duitsers komen de kamer binnen en beduiden Edgell dat hij mee moet. Ze brengen hem naar een buiten geparkeerde auto. Tot Edgells verbazing is het een vooroorlogse Studebaker. In de auto wordt Edgell naar het Huis van Bewaring aan de Noordsingel in Rotterdam gebracht, waar hij wordt opgesloten in een cel. Hij brengt twee nachten in de cel door.

Het eten stelt niets voor. Eén keer krijgt de sergeant een stuk brood en een uitgedroogde homp kaas, waar hij eerst met zijn nagels de schimmel afkrabt.

Vroeg in de avond wordt hij uit zijn cel gehaald en naar het politiebureau gereden (waarschijnlijk het bureau aan het Haagse Veer).

De auto stopt en na enkele ogenblikken wordt een man naar buiten gesleept door twee Duitsers van de Feldgendarmeerie.

De burger is bedekt met bloed en zwaar geboeid.

Voor de ogen van de verbijsterde Amerikaan smijten de twee Duitsers hun gevangene over de motorkap van de auto en maken ze zijn boeien vast aan het ornament op de neus van de auto.

De chauffeur van de Studebaker keert zich naar Edgell en zegt: 'Terrorist.'

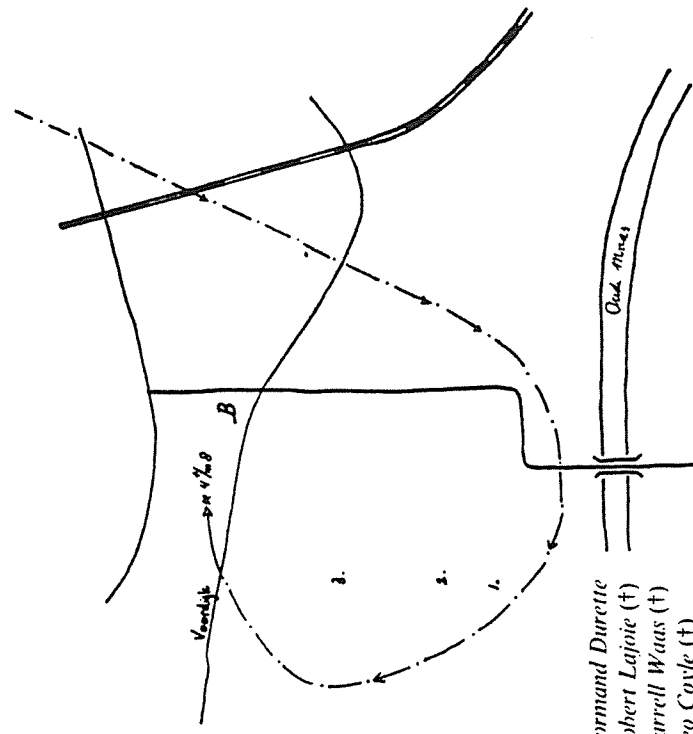
Het is een koude avond. Terwijl ze door het verduisterde Rotterdam rijden valt een lichte sneeuw.

Aan de ondergaande zon ziet Edgell dat ze in noordwestelijke richting rijden. Om de paar kilometer stopt de Studebaker en gaan de Duitsers eruit om de houtgaskachel op te stoken.

Vlak voor Den Haag stopt de wagen weer. De Duitsers lopen naar de man op de motorkap. Hij blijkt nu bewusteloos te zijn.

De Duitsers werpen de man op straat en slepen hem achter in de auto. Als de man tussen de voor- en achterbank ligt stappen de twee weer in, gaan zitten en zetten hun laarzen op de man. Weer zegt de chauffeur: 'Terrorist' en rijdt weer verder.

5 april 1945.

1. Normand Durcette
2. Robert Lajoie (†)
3. Darrell Waas (†)
4. Leo Coyle (†)
5. Raymond Theisen (†)
6. Elmer Edgell
7. Clinton Hill
8. Edward Beebe

In Den Haag aangekomen rijdt de man naar de zee, waar de verzetsman wordt 'afgeleverd' bij de Strafgevangenis, het beruchte Oranjehotel.

--> Edgell wordt echter niet uit de auto gehaald, want men rijdt nu in oostelijke richting verder. Voortdurend stopt de auto onder de boomen, waarna de Duitse soldaten gespannen in de lucht turen naar mogelijke Geallieerde jagers.

Als het donker wordt mindert de auto vaart. Zonder licht kruipt de wagen door het Zuidhollandse land. De Duitse soldaat naast Edgell zegt plots in goed Engels: 'They know we got you in the car,' daarbij doelend op de ondergrondse.

Het is diep in de nacht als de auto zijn einddoel bereikt: Aalsmeer.

Kort nadat hij definitief de USAF verlaat, begint Norman Durette een verzekeringkantoor in zijn woonplaats San Antonio in Texas. Op 10 januari 1979 overlijdt hij aan een hartinfarct

Zijn gevangenis wordt het klooster, waar zich – wij beschreven dit reeds in dit hoofdstuk – al één bemanningslid bevindt, namelijk Norman Durette.

Norman en Okla hebben elkaar niet gezien, de reden daarvan wordt ook nog beschreven.

Edgell wordt in het klooster opnieuw gefouilleerd. Het horloge dat Beebe hem heeft geleend, nemen de Duitsers hem af.

Samen met vijf andere Amerikanen wordt Edgell in één cel geplaatst. De cel bevat drie tweepersoons bedden. Het gebouw is omsloten door een hoge prikkeldraadversperring, waaromheen een bijna vijf meter brede sper-zone loopt. Ontsnappen is dus erg moeilijk.

De vijf andere gevangenen komen uit een B-17 Vliegend Fort, dat op dezelfde dag als de B-24 is neergestort bij Rotterdam. Het moet een toestel geweest zijn van het squadron dat op die ongeluksdag het pad van 'Pin Up Girl' heeft gekruist.

Gedurende de laatste week van Edgells gevangenschap wordt de groep uitgebreid met een schuiter van de RAF, die in de nacht van 5 op 6 april boven Rotterdam is 'uitgestapt'.

Eén van de bemanningsleden van de B-17 vertelt aan Edgell dat hij kort na de crash van het Vliegend Fort door de Duitsers naar een dorp is gereden dat zuidelijk van Rotterdam ligt.

De Duitsers hebben hem daar vier graven getoond. Tot verbazing

van Edgell toont de man een stuk papier met daarop drie namen: Lt. Robert W. Lajoie, S/Sgt. Leo Coyle, Sgt. Raymond Theisen en één onbekende.

Eerst nu heeft Okla zekerheid over het lot van zijn kameraden. Hij kan wel raden dat de onbekende Waas is geweest.

In Barendrecht is dit vanzelfsprekend onbekend.

De tolk in het kamp is een Nederlandse krijgsgevangene.

Volgens Edgell – in 1978 – zou hij sergeant Burke of Burg geheten hebben.*

De eerste dag dat hij in Aalsmeer is, hoort Edgell dat een bekende in het klooster heeft gezeten: de Duitsers vertellen dat ene sergeant Durette is ontsnapt met een Australische militair. In zijn brief aan de schrijver herinnert Edgell zich: 'Norman was er tussenuit geknepen met een Aussie. Volgens de rumoerfabriek – een naam voor de steeds circulerende geruchten – zou hij bij een Aalsmeerder verzetsman verborgen zitten. Ik dank God dat dit voor de moffen (the Jerries) verborgen is gebleven.'

Elke dag is hetzelfde in het kamp.

's Morgens en 's avonds is er appél. Het 'diner' – eens per dag – bestaat gewoonlijk uit een stuk brood, een aardappel en een stuk kaas. Daarna lopen de gevangenen wat rond in de kloostertuin, waar ze vaak berichten van het verzet vinden, die op de een of andere manier naar binnen zijn gebracht. Hierdoor kunnen ze de Duitsers van dag tot dag informeren over de Geallieerde vorderingen.

Voor de Duitse bewakers en hun herdershonden hebben ze een heilig ontzag. De rest van de dag wordt doorgebracht met kaartspelen tussen twee Amerikanen, sergeant Burke/Burg en een Canadese cavalerie-officier.

We gaan terug en lezen wat er gebeurde met Durette, nadat de Duitsers hem hebben gearresteerd, verhoord en naar Amersfoort gebracht.

Van Amersfoort is ook Durette naar Aalsmeer gebracht.

Per bus – rijdend op houtgas – wordt de route naar Aalsmeer plof-fend en stinkend afgelegd.

Als luchtmacht-militair ziet Durette wel hoe groot het Geallieerde luchtverwicht is.

* In het klooster bevinden zich nog 2 Nederlanders, de stoottroepen Toon Mutsaers en Rudi Mertens. Op 27 april 1981 zien de drie elkaar voor het eerst na 36 jaar terug, als Mutsaers en Mertens na door de schrijver te zijn opgespoord de reünie van Edgell met Barendrechtse ooggetuigen bijwonen.

Ondanks die zekerheid blijft Durette nog een onvrjje, een gevangene van de Duitsers.
Met allerhande plannen in het achterhoofd betreedt Normand het klooster.

Veel bewakers zijn voormalige Russische soldaten, die om in leven te blijven in Duitse dienst zijn getreden en voor de Duitsers bewakingsdiensten verrichten. Het zijn geen kwade kerels, die Russen. Sommigen proberen het vertrouwen van de krijgsgevangenen militair te winnen, door duidelijk te maken dat ze bij een ontsnappingspoging de andere kant op zullen kijken. Een Rus overhandigt zelfs zijn geladen karabijn aan Durette, die dit wapen echter snel weer terug geeft. Onder de Duitse bewakers is één man met wie Durette het goed kan vinden. Hij heet Franz, is een oudere, verbitterde man uit Hamburg, die zijn gehele gezin verloren heeft bij één van de Engelse bombardementen op de stad.

De Hamburger spreekt ook Frans en luistert geïnteresseerd naar de verhalen die Normand over zijn vaderland vertelt.

Franz brengt hem soms wat extra eten voor Normand en 'Mac' mee en versiert soms een sigaret voor hen.

Overdag staan er vaak groepjes Nederlanders voor het klooster. Durette haalt de elektrische bedrading uit zijn vliegenierspak en fabri-ceert daarvan een touw, dat hij uit zijn celraam laat zakken.

De Aalsmeeders hangen vervolgens eten, tabakzakjes of handgetekende kaarten aan dat touw. Zo blijven de gevangenen op de hoogte van het oprukken der Geallieerden.

Op 26 april, 21 dagen na zijn landing bij Barendrecht, zit Durette met 'Mac' in een hockje van de cel.

'Mac' vraagt aan Normand of hij iets voelt voor een ontsnappingspoging. Daar heeft sergeant Durette zeker oren naar.

'Mac' stelt hem voor aan een Amerikaanse vlieger. Luitenant Robinette, captain van een neergeschoten B-17 Vliegend Fort, heeft een plan uitgewerkt, dat met een beetje geluk succes zal kunnen hebben.

Samen met 'Mac' en Robinette sluit Durette zich op in het toilet op de tweede verdieping. Na een paar minuten verlaten Normand en de Australiër het toilet en beginnen zij op de gang te stoeien. Als de Duitse wacht wegblijft werpen beiden zich tegen de deur die naast het toilet is en drukken deze open. De lege kamer heeft een raam, net boven het dak van de kapel.

Om 1 uur 's nachts (het is Normands verjaardag) kruipt het drielal over het dak naar de vrijheid.

Door de kapel sluipen ze naar buiten en kruipen ze onder het prik-

keldraad door. Het is haast waanzinnig hoe eenvoudig de ontsnapping blijkt te zijn. Ongeveer een half uur nadat de drie over het dak zijn gekropen, staan ze in het vrije veld.

Gedurende de nacht zwerven Robinette, 'Mac' en Durette door het Aalsmeerse land. Als de morgen aanbreekt zoeken zij een schuilplaats in een bloemenkas.

Net als ze de kas willen binnengaan zien ze een meisje dat nieuwsgierig loekijkt hoe de vreemdelingen de kas willen betreden.

De ontsnapte krijgsgevangenen kijken elkaar aan en menen dat hun kans in vrijheid te blijven nu wel verkeken is.

Een paar minuten later komt het meisje met haar moeder de kas binnen. Mevrouw Griekspoor en haar dochter Trudy beduiden de drie hen te volgen naar hun huis. Dan gaan zij weg om na een half uur terug te keren met een aantal mannen van de ondergrondse.

In de avond brengen de verzetsmannen 'hun' piloten naar een onderduikadres. Normand belandt bij Jan Jongkind.

Omdat de Duitsers al begonnen zijn met naspeuringen, verdwijnt Durette onder een kleerkast. Hij slaapt bijna 24 uur.

Tot de bevrijding vindt hij een veilig thuis bij de familie Jongkind. Pas als hij in vrijheid in België is, ziet hij Edgell, Beebe en Hill terug.

Voor Edgell glijden de laatste dagen als gevangene langzaam voorbij. Vanuit zijn cel ziet hij hoe de Geallieerde bommenwerpers laag over Holland komen en hun voedselvoorraden uitwerpen boven de uitzin-nig blije mensen.

Van de ondergrondse verneemt Okla dat de Canadese troepen de volgende morgen Aalsmeer zullen bereiken. Als de bevrijders er zijn rent Edgell de straat op. Hij ruilt zijn vliegerjack met een Canadese tank-soldaat voor diens dikke tankoverall. Als de ex-gevangenen aan de Canadese commandant vertellen dat de Duitsers hun eigendommen niet teruggegeven hebben, laat de Canadees de Duitsers 'pellen'. Al spoedig komen allerhande eigendommen te voorschijn.

Allen lopen op straat, overal wapperen vlaggen, er wordt gedanst, en gezongen. Als een knap meisje Edgell becpakt en met hem danst, moet Edgell snel afhakken.

Zijn verwondingen laten geen vreugdesprongen toe. Beledigd wendt de schone zich van hem af. De twee meisjes die in de keuken van het klooster hebben gewerkt worden door de mensen op straat gejaagd, kaalgeschoren en vernederd. Het ergert sommige militairen, dat de twee gedwongen worden hun onderlichaam aan de menigte te verto-nen.

Two From Greater-Lowell Are Casualties

Graniteville Flier Missing; Chelmsford Soldier Wounded

LOWELL—A Graniteville flight officer is missing in action over Germany, and a North Chelmsford infantry sergeant has been wounded in Germany, according to war department telegrams received here overnight. They are

MISSING:

Flight Officer Edward E. Beebe, 7 Broadway, Graniteville.

WOUNDED:

Tech. Sergt Royal Gauvin, 42 Church street, North Chelmsford.

Missing in action over Germany on a flight, April 5, is Flight Officer Edward E. Beebe, 20-year-old son of Mr. and Mrs. Walter C. Beebe, 7 Broadway, Graniteville. He served as a co-pilot aboard a B-24 bomber.

Entering the army two years ago, he was assigned to the 88th Central Postal Directory, England.

Continued on Page Three

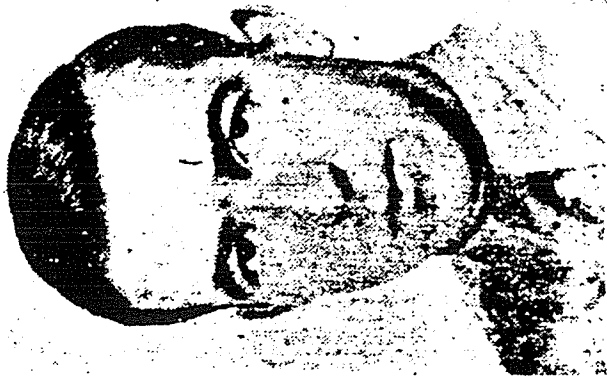
Per auto vertrekken de 'kloosterlingen' naar het zuiden.

Overal worden ze toegejuicht. Edgell gaat mee naar het huis van Burke, Burg.

Diens ouders ontvangen de sergeant met alle mogelijke vriendelijkheid.

One Missing; One Wounded

Continued From Front Page
ago, shortly after graduating from Westford academy, Flight Officer Beebe trained at fields in Alabama, Texas and South Carolina.

Edward E. Beebe, AAF

He went overseas February 15, and was based in England. A brother, Staff Sgt. Willard Beebe, winner of a Presidential citation, is with the Ninth army in Germany.

Flight Officer Eddy Beebe, co-pilot of 'Pin Up Girl', slaagde er in de brandende bommenwerper langs de Voordijk aan de grond te zetten. Zelf zwaar gewond, met brandwonden aan gelaat en handen, hield hij zijn toestel onder controle en redde daarmee het leven van vier bemanningsleden. Hiernaast Eddy Beebe, 36 jaar na zijn angstige belevenissen

V.E. Day, 7 mei, is Edgell al in Brussel. Daar schrijft hij een verzoek, om Luitenant Beebe te onderscheiden voor zijn dappere poging het vliegtuig bij Barendrecht aan de grond te zetten. Nu nog is Edgell er van overtuigd dat zowel Hill als hijzelf het leven verloren zouden hebben als Beebe er niet was geweest.

Beebe ontvangt het Distinguished Flying Cross.

In Brussel ontmoet Edgell de uit Nederland teruggekeerde Normand Durette. Gezamenlijk reizen zij naar Camp Lucky Strike, een zogenaamd POW Collection Center, van waar de uit diverse kampen bevrijde Amerikanen naar Amerika worden getransporteerd, onder meer met de *Queen Elisabeth*.

Op 9 juni 1945 arriveren de twee onvrijwillige bezoekers van Barendrecht in New York, om vervolgens naar huis te reizen.

De laatste missie van Durette en Edgell is voorbij.

Dagboekfragment (Hans Berkman)

Zaterdag 14 april.

...Ik was vergeten te vertellen, dat vorige week vrijdag een zware, 4-motorige Amerikaanse bommenwerper hier is neergestort. Heel

laag vloog hij eerst een tijd lang over. Steeds lager. De laatste keer vloog hij uit de richting van de Oude Maas. Een paar waagden de sprong met de parachute, maar enkelen moesten dat met de dood bekopen.

Toen hij bij de Voordijk aangekomen was, raakte hij de toppen van de bomen, nam een stuk mee van het dak van de boerderij van Bevelander en streek neer op het land. Daar vloog hij verder in brand.

De landing was niettemin tamelijk geslaagd te noemen.

De piloot had prachtig werk verricht. Tot het laatste toe is hij op zijn plaats geweest, heeft zijn kist boven de Voordijk nog zoveel mogelijk opgehaald en daarmee veel mensenlevens gespaard.

Ik was juist bij P. v.d. L., niet ver van de plaats af, waar het terecht gekomen was.

Op de fiets er direct naar toe, zodat ik een van de eersten was die er bij waren. Dat 'bij' moet opgevat worden als 'op een behoorlijke afstand van'.

Het lag achter 'Bijldorp'. De polder leek wel een vergaande wereld. De hemel was een en al rook. Intussen goot het van de regen.

De moffen kwamen er tamelijk dicht bij, maar deden geen poging om inzittenden te redden.

Het was dus te verwachten dat die zouden omkomen, voor zover ze nog niet dood waren. De toeloop was geweldig groot.

Ik was met nog enkele anderen een eind de polder ingelopen.

Daarmee was Kuik, een nieuwbakken politieagent, het niet eens.

Met een heldhaftig gebaar haalde hij zijn pistool voor de dag om ons te verjagen.

Op dat moment kwam er een ontzettende knal. De brandende stukken vlogen hemelhoog.

Wat maakten we toen gauw rechtsomkeert. En Kuik achter ons aan, zogenaamd om ons weg te jagen.

Van heel veel huizen waren door die knal de ruiten gesprongen, onder andere bij Opoc, die door de luchtdruk tegen de muur aangestoten werd. Zelfs bij de tramlijn waren de ruiten kapot.

Het bleek later, dat er nog wel een paar inzittenden in leven gebleven waren. Ze zijn achter het vliegtuig gekropen. Daar hebben ze zich zo goed en zo kwaad als het kon, verschanst tegen de vlammen en op die manier hebben ze zich gered.

Van de inzittenden waren er nog vijf in leven. De overlevenden werden als gevangenen naar het huis van de notaris gebracht.

In Rhoon was er ook een vliegtuig neergekomen en die overlevenden waren ook hierheen gekomen.

In augustus 1979 bezocht de schrijver naast andere Amerikaanse luchtmachtmilitairen ook Elmer Edgell. Voor die gelegenheid deed Elmer nog eenmaal zijn oude uniform aan

's Avonds was het ontzettend druk op het dorp. Iedereen kwam zwaaien en lachen naar onze bondgenoten.

Onze bevrijders waren direct de beste maatjes met de Barendrechtse bevolking.

Ze hielden ook voeling met de buitenwereld, want ze kregen de Engelse berichten en daardoor bleven ze op de hoogte (het briefje!).

Een paar dagen later werden ze naar Amersfoort gebracht.

Ik was bij Evertse, toen ze in een bus langskwamen.

We gaven het V-teken en prompt gaven ze het terug. Dat was zo de gewoonte geworden. Intussen zijn uit het gehavende vliegtuig door de dorpsjeugd tal van waardevolle delen geratst...

Zesendertig jaar later...

Op 18 april 1981 landt een Fokker F-28 Fellowship van de NLM op het vliegveld Zestienhoven. Onder de passagiers bevinden zich Okla Elmer Edgell en zijn vrouw Louise.

Gedurende drie weken zullen zij de gast zijn van de gemeente Barendrecht.

Nog diezelfde zaterdag rijden Hans Onderwater en Elmer Edgell

naar de Voordijk in Barendrecht. Samen met enkele ooggetuigen keert sergeant Edgell terug naar de plaats waar hij zesendertig jaar geleden krimpand van de pijn wachtte op de Duitse soldaten die hem gevangen namen en afvoerden naar het eerste station van de reis die op 8 mei in Aalsmeer zou eindigen.

Bij villa Bijdorp wordt Elmer opgewacht door Jan van Nielen.

In zijn hand heeft hij een klein voorwerp, een kompas uit het ont-snappingspakket van een van de bemanningsleden.

Op dinsdag 21 april bezoekt Elmer, samen met Louise, Hans en fotograaf Peter Groenveld voor de tweede keer het Karmelietenklooster in Aalsmeer, waar hij eens samen met ongeveer tweehonderd andere Geallieerde gevangenen de bevrijding afwachtte.

Blindelings vindt Edgell de keuken, waar men hem soms een koude gekookte aardappel toestopte, de kleine kamer waar hij met acht anderen dagen lang kaart speelde, de zolder, waar een paar Russische gevangenen zaten.

De volgende dag gaan we met hem naar het Zuidertiekenhuis, waar Edgell, Hill en Beebe werden verzorgd. Beebe was te zwaar gewond om naar een kamp te worden gevoerd. Hij bleef tot de bevrijding in Rotterdam.

Op donderdag 23 april wordt Elmer Edgell officieel ontvangen door het gemeentebestuur van Barendrecht.

Onder de genodigden is kolonel Elmer Naber, US Army attaché van de Amerikaanse ambassade in Den Haag.

Loco-burgemeester Den Otter spreekt in de raadszaal Elmer Edgell toe. 'Voor ons was u het lijfelijk bewijs dat de bevrijding nabij was. Ook als gevangene van de bezetter was u, en waren uw vrienden met u een bron van hoop voor de burgers van onze gemeente. Daarvoor zijn wij u dankbaar.'

Kort worden de vier gevallen herdacht. Daarna overhandigt de loco-burgemeester Elmer een kristallen bokaal, met daarin gegraveerd: 5 april 1945-Barendrecht-23 april 1981.

Daarnaast krijgt Elmer een ets van oud-Barendrecht en nog enkele geschenken. Na de burgemeester voert Edgell zelf het woord. 'Wij vinden troost in het feit dat zoveel zich voor het huis verzamelden waar de Duitsers ons gevangen hielden. Zij wuifden naar ons en wij maakten het V-teken. Het was een contact zonder spreken, maar we verstaan elkaar.'

Namens de gesneuvelden en de nog levende bemanningsleden van 'Pin Up Girl' overhandigt Edgell een fotocollage.

Onder een grote vliegerwing zijn een vliegende Liberator en de fo-

Bij zijn officiële ontmoeting met het Barendrechtse gemeentebestuur bood Elmer Edgell de bevolking deze collage aan, waarmee de bemanning van 'Pin Up Girl' blijvend met Barendrecht verbonden werd. Links Elmer Edgell, rechts loco-burgemeester N. den Otter

to's van de acht bemanningsleden te zien. De vier die de oorlog overleefden hebben allen hun handtekening gezet.

Nog diezelfde avond krijgt de collage een ereplaats in de grote hal van het gemeentehuis.

Op maandag 27 april vindt het hoogtepunt van 'Elmers return' plaats, als zich meer dan zestig mensen in het gemeentehuis bevinden, mensen die zesendertig jaar geleden gezien hebben hoe een eenzame, brandende bommenwerper neerkwam in hun dorp. Na een hartelijk welkomstwoord, krijgen allen de gelegenheid nog enkele woorden met Edgell persoonlijk te wisselen. Dan is er een enorme verassing voor de nu 55 jaar oude ex-staartschutter.

Velen blijken nog delen van de Liberator in hun bezit te hebben. Als de avond is afgelopen liggen de volgende vliegtuigonderdelen uitgestald op een tafel in het gemeentehuis: een A-5 Pilot Director Indicator, twee kogels, een verbandtrommel, een omvormer, een sluitstuk van een .50 mitrailleur, een kompas, een Air Speed Indicator, een stuk paniserglas, een deel van een parachute, een vliegplan, een Flakhelm, een deel van het bommenrichttoestel, een asbak van aluminium, een model van een G 1, gemaakt van een stuk propeller, stukken zuurstof-

leiding, een zilveren dubbeltje, gevat in plexiglas, een vliegerkap, een paar binnenschoentjes, een D-ring, een stuk van de staart waarop met moeite de cijfers '4941' zijn te lezen, een rozenkrans en een zuurstoftankje.

Zesendertig jaar lang hebben Barendrechters deze onderdelen bewaard, nu geven ze alles aan Edgell terug. Hij belooft de aanwezigen dat alles onder de nabestaanden en de nog levenden van de crew van 'Pin Up Girl' verdeeld zal worden. Het pronkstuk van de collectie vormt de 'Dynamotor DM-8-R', die nog geheel in goede staat verkeert. Elmer besluit die zelf te houden, een niet ontbegrijpelijke gedachte, als je electricien bent.

Later die avond, als Edgell bijna alle aanwezigen even heeft gesproken, komt hij oog in oog te staan met een inwoner van Barendrecht, wiens zoon in 1954 als piloot van een Gloster Meteor op Leeuwarden dodelijk is gecrasht.

Gedurende geruime tijd vertelt deze over zijn jongen, die opgeleid werd tot straaljagerpiloot op Lackland Air Force Base, waar ook Edgell geruime tijd gelegerd is geweest. Ze spreken met elkaar af dat Elmer later bij de familie op bezoek zal komen.

Onder de gasten bevinden zich twee Brabanders, die na veel inspanningen zijn opgespoord. Het zijn Toon Mutsaers en Rudi Mertens. In 1945 hebben zij hun namen op de zakdoek van Elmer geschreven. Nu zien de oud-krijgsgevangenen elkaar terug. Het weerzien is ontroerend.

Op dinsdag 28 april rijdt ik Elmer en Louise naar Margraten, waar nog één lid van de bemanning, Darrell Waas, begraven ligt. Voor Elmer is het een moeilijke gang. Met een bos anjers in de handen staat hij voor het graf van zijn vriend Darrell, die hij 36 jaar geleden vlak voor het opstijgen van Bungay voor het laatst in leven gezien heeft. De beheerder bewerkt de steen, zodat de letters donker uitkomen op de witte achtergrond van het marmer. Edgell knielt neer en legt de bloemen neer. Stram staat hij in de houding als hij zijn kameraad groet.

Tijdens een rondgang over de begraafplaats zegt Elmer weinig.

Pas als we op de terugweg zijn begint hij weer te praten.

Het is een zware dag geweest.

De laatste week van zijn bezoek aan Barendrecht gaat Elmer nogmaals naar het gemeentehuis, waar hij staande op het bordes naast het gemeentebestuur de aubade meemaakt. Als zijn naam door de burgemeester wordt genoemd klinkt een hartelijk en langdurig applaus. Op 4 mei legt hij onder doodse stilte bij het monument naast de

Dorpskerk een krans neer, die hem spontaan is aangeboden door een bloemist uit de gemeente. Op het rood-wit-blaauwe lint staan vier namen: Robert, Raymond, Leo, Darrell en de woorden 'We will-remember you'.

Edgells verblijf in Barendrecht wordt afgesloten met een bezoek aan het Huis van Bewaring aan de Noordsingel in Rotterdam, waarvoor op voorspraak van het Barendrechtse gemeentebestuur toestemming is verkregen. De zevende mei, de dag voor zijn vertrek, is Elmer Edgel de gast van Colonel Don Delauter, commandant van het 32 Fighter Squadron op Camp New Amsterdam. Hoofdschuddend loopt de staartschutter om en over de lichtblauwe F-15 Eagles waarmee het Squadron is uigerust. 'This is some plane', zegt hij terwijl hij de prachtige kist bewondert. 'You guys surely do not need a tail-end Charley'.

Op 8 mei vertrekken Elmer en Louise Edgell van Zestienhoven.

De tweede landing van sergeant Okla Elmer Edgell is voorbij.

De herinneringen aan een grandioze ontvangst neemt hij in beeld en gedachte mee terug naar Vancouver/Washington.